

ZASADY PRYZNANAWANIA DOFINANSOWANIA ZE ŚRODKÓW PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH LIKWIDACJI BARIER ARCHITEKTONICZNYCH, W KOMUNIKOWANIU SIĘ I TECHNICZNYCH W ZWIĄZKU Z INDYWIDUALNYMI POTRZEBAMI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Opracowano w oparciu o:

1. Ustawę o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27.08.1997r.
2. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 25.06.2002r. w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
3. Zebrane doświadczenia PCPR, w tym zgłaszane potrzeby przez osoby niepełnosprawne, jak również zalecenia przekazywane na szkoleniach przez prowadzącego z Biura Pełnomocnika do Spraw Osób Niepełnosprawnych,
4. Możliwości finansowe.

Bariery architektoniczne – to wszelkie utrudnienia występujące w budynku i w jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym.

O dofinansowanie likwidacji bariery mogą ubiegać się osoby mające problemy w poruszaniu i przemieszczaniu się tj. osoby poruszające się na wózku inwalidzkim, o kulach lub balkoniku, z tym, że informacja ta musi być zawarta w zaświadczeniu lekarskim wypisanym w języku polskim będącym załącznikiem do wniosku.

Bariery techniczne – to przeszkody wynikające z braku zastosowania lub niedostosowania, odpowiednich do rodzaju niepełnosprawności, przedmiotów lub urządzeń. Likwidacja tej bariery powinna powodować sprawniejsze działanie osoby niepełnosprawnej w społeczeństwie i umożliwić wydajniejsze jej funkcjonowanie.

Bariery w komunikowaniu się – to ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające osobie niepełnosprawnej swobodne porozumiewanie się i/lub przekazywanie informacji.

I. ZASADY DOFINANSOWANIA LIKWIDACJI BARIER

- 1) Dofinansowanie **nie może obejmować** kosztów realizacji zadania poniesionych przed przyznaniem środków finansowych i zawarciem umowy o dofinansowanie ze środków Funduszu.
- 2) Dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się i technicznych ze środków PFRON **nie przysługuje**, jeżeli podmiot ubiegający się o dofinansowanie ma zaległości wobec Funduszu lub podmiot ten był, w ciągu 3

- lat przed złożeniem wniosku, stroną umowy o dofinansowanie ze środków Funduszu i rozwiązanej z przyczyn leżących po stronie tego podmiotu.
- 3) Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych **przysługuje** oddzielnie na każdy rodzaj zadania.
 - 4) Dofinansowanie likwidacji barier technicznych i w komunikowaniu się **przysługuje** raz na 3 lata, architektonicznych w każdym roku.
 - 5) O dofinansowanie ze środków PFRON na likwidację barier, jeżeli ich realizacja umożliwi lub w znacznym stopniu ułatwi osobie niepełnosprawnej wykonywanie podstawowych, codziennych czynności lub kontaktów z otoczeniem, mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne:
 - 6) które mają trudności w poruszaniu i przemieszczaniu się, jeżeli są właścicielami nieruchomości lub użytkownikami wieczystymi nieruchomości albo posiadają zgodę właściciela lokalu lub budynku mieszkalnego, w którym stale zamieszkują - na likwidację barier architektonicznych
 - 7) jeżeli jest to uzasadnione potrzebami wynikającymi z niepełnosprawności i zostało to potwierdzone zaświadczeniem lekarskim na likwidację barier.

II. WARUNKI JAKIE MUSZĄ SPEŁNIAĆ WNIOSKODAWCY

- 1) Wnioskodawca jest osobą niepełnosprawną tzn. posiada orzeczenie, o którym mowa w art. 1, art. 5 i art. 5a lub art. 62 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.
- 2) Złoży wniosek do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie właściwego dla miejsca zamieszkania osoby niepełnosprawnej.
- 3) Wniosek o dofinansowanie środków PFRON można również złożyć poprzez platformę internetową SOW <https://portal-sow.pfron.org.pl/> (w tym przypadku należy posiadać Profil Zaufany lub podpis elektroniczny).
- 4) Wnioskodawcą może być jedynie osoba niepełnosprawna, a działania w jej imieniu może prowadzić przedstawiciel ustawowy, prawny opiekun lub pełnomocnik ustanowiony notarialnie lub upoważniona przez nią na piśmie osoba fizyczna lub prawna.
- 5) Osoba niepełnosprawna może złożyć wniosek o likwidację barier w każdym czasie, na drukach wniosków według wzorów biorąc pod uwagę zapis w dziale I pkt. 4.
- 6) Wszelkie zmiany we wniosku oraz rezygnacje należy zgłaszać w formie pisemnej.
- 7) Wniosek osoby niepełnosprawnej powinien zawierać:
 - a) imię i nazwisko, adres zamieszkania,
 - b) numer PESEL,
 - c) przedmiot dofinansowania,
 - d) oświadczenie o wysokości dochodów i liczbie osób pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym,
 - e) nazwę banku i numer rachunku bankowego,
 - f) miejsce realizacji zadania i cel dofinansowania,
 - g) przewidywany koszt realizacji zadania,
 - h) termin rozpoczęcia i przewidywany czas realizacji zadania,

- i) informacje o ogólnej wartości nakładów dotychczas poniesionych przez wnioskodawcę na realizację zadania do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym składany jest wniosek wraz z podaniem dotychczasowym źródeł finansowania,
 - j) udokumentowaną informację o innych źródłach finansowania zadania,
 - k) informacje o kwotach przyznanych wcześniej środków Funduszu z określeniem numeru zawartej umowy, celu i daty przyznania dofinansowania oraz stanu rozliczenia,
 - l) wysokość kwoty wnioskowanego dofinansowania ze środków Funduszu.
- 8) Do wniosku osoba niepełnosprawna winna dołączyć:
- a) Kopię orzeczenia lub kopię wypisu z treści orzeczenia, o którym mowa w art.1, art. 5 pkt. 1a lub art. 62 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.
 - b) Kopię orzeczenia o niepełnosprawności osób mieszkających wspólnie z Wnioskodawcą, w przypadku takich osób.
 - c) Aktualne zaświadczenie lekarskie od lekarza, z nieprzekraczalną datą 3 miesięcy do momentu złożenia wniosku, zawierające informację o rodzaju niepełnosprawności i stanie zdrowia.
 - d) Udokumentowaną informację o innych źródłach finansowania zadania.
- 9) **Ponadto do wniosku na likwidację barier architektonicznych należy dołączyć:**
- a) Zaświadczenie poświadczające zameldowanie na **pobyt stały** w lokalu, w którym ma nastąpić likwidacja barier architektonicznych;
 - b) Dokument potwierdzający własność nieruchomości lub użytkowanie wieczyste nieruchomości lub zgodę właściciela lokalu lub budynku mieszkalnego, w którym zamieszkuje Wnioskodawca;
 - c) Projekt: stan aktualny i stan po likwidacji bariery;
 - d) Kosztorys likwidacji bariery z zakresem planowanych prac.
 - e) Aktualne zaświadczenie lekarskie od lekarza zawierające informację o rodzaju schorzenia, stanie zdrowia i sposobie poruszania się.

III. TERMIN I SPOSÓB ZAŁATWIENIA SPRAWY

- 1) Złożony wniosek podlega rejestracji poprzez nadanie kolejnego numeru chronologicznie, zgodnie z datą wpływu. Ponadto PCPR w terminie 10 dni od złożenia wniosku informuje wnioskodawcę o występujących we wniosku uchybieniach, które powinny być usunięte w terminie 30 dni. Nieusunięcie ich w tym terminie powoduje pozostawienie wniosku bez rozpatrzenia.
- 2) Wnioski rozpatrywane są w terminie 30 dni od dnia złożenia kompletnego wniosku. Z chwilą otrzymania budżetu i po uchwaleniu przez Radę Powiatu zadań w formie uchwały wnioski zostają sukcesywnie rozpatrywane – wg kolejności ich złożenia. Decyzje o sposobie rozpatrzenia wniosku podejmuje osoba upoważniona.
- 3) Pierwszeństwo w uzyskaniu dofinansowania mają wnioski osób niepełnosprawnych według poniższej kolejności:
 - a) Wnioski dzieci i młodzieży;

- b) wnioski, które z powodu braku środków lub innych okoliczności nie zostały rozpatrzone w roku ubiegłym i przeszły do realizacji na rok kolejny;
 - c) wnioski na likwidację barier architektonicznych mogą być wcześniej rozpatrywane poza kolejnością ze względu na trudność i złożoność sprawy, co związane jest z czasem trwania likwidacji tej bariery.
- 4) Przyznanie dofinansowania do barier architektonicznych, poprzedzone jest przeprowadzoną przez 1 pracownika PCPR wizją lokalną w miejscu zamieszkania osoby niepełnoprawnej
 - 5) przeprowadzenie wizji lokalnej jest bardzo ważną rzeczą, ponieważ pomaga zorientować się w warunkach bytowych osoby tym samym pomaga podjąć decyzję co do zasadności przyznania dofinansowania.
 - 6) Forma załatwienia - umowa cywilnoprawna o dofinansowanie, a w przypadku negatywnego rozpatrzenia wniosku pisemna decyzja wraz z uzasadnieniem.
 - 7) Wysokość dofinansowania likwidacji barier wynosi do 95% kosztów przedsięwzięcia, nie więcej jednak niż do wysokości piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia. Przy ustalaniu wysokości dofinansowania likwidacji barier technicznych w komunikowaniu się i architektonicznych bierze się pod uwagę dochód na osobę w rodzinie.
 - 8) W związku z tym ustala się wysokość dochodu oraz odpowiadający mu % dofinansowania:
 - a) do 1200,00 zł – do 95 %
 - b) od 1201,00 zł do 1400,00 zł – do 80 %
 - c) od 1401,00zł do 1600,00 zł – do 65 %
 - d) od 1601,00 zł wzwyż – do 50 %
 - 9) Jeżeli wnioskodawca zmarł przed rozpatrzeniem wniosku o dofinansowanie lub przed realizacją zadania podlegającego dofinansowaniu, wniosek nie podlega dalszemu rozpatrzeniu. Indywidualnie rozpatrywane są sytuacje, gdy wnioskodawca zmarł w trakcie realizacji zadania.
 - 10) W przypadku dużej ilości wniosków w tym zadaniu zastrzega się możliwość przyznania mniejszego dofinansowania i odpowiadającego mu procentu niż wskazuje na to dochód rodziny, o którym mowa w pkt. 8.
 - 11) Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych ustalone jest indywidualnie dla każdego wnioskodawcy biorąc pod uwagę: własność nieruchomości, dochód na osobę w rodzinie, zakres planowanych prac.
 - 12) Podstawę dofinansowania stanowi umowa zawarta przez Starostę Choszczeńskiego z osobą niepełnosprawną lub jej przedstawicielem ustawowym. Umowa zostaje sporządzona na podstawie kosztorysu z uwzględnieniem ustalonych do dofinansowania kwot maksymalnych i powinna zawierać:
 - a) oznaczenie stron umowy,
 - b) rodzaj zadania podlegającego dofinansowaniu,
 - c) wysokość środków Funduszu przyznanych na realizację zadania,
 - d) termin rozpoczęcia i zakończenia realizacji zadania,
 - e) zakres i sposób realizacji umowy,
 - f) zobowiązanie do zachowania formy pisemnej w przypadku zmiany lub rozwiązania umowy,

- g) warunki i termin wypowiedzenia umowy,
 - h) warunki rozwiązania umowy i zwrotu niewykorzystanych środków Funduszu,
 - i) sposób sprawowania kontroli wykorzystania środków Funduszu,
 - j) zobowiązanie do przedłożenia PCPR dokumentów rozliczeniowych oraz dowodu pokrycia udziału własnego w kosztach zadania.
 - k) sposób rozliczenia oraz zestawienie dokumentów potwierdzających wydatkowanie środków Funduszu.
- 13) Po zapoznaniu się z umową przez osobę niepełnosprawną następuje podpisanie jej, po czym osoba w wyznaczonym terminie likwiduje barierę. Zaznacza się, że biorąc pod uwagę trudność i złożoność związaną z czasem trwania likwidacji tej bariery, **umowy te mogą być podpisywane najpóźniej do końca października br.** w uzasadnionych przypadkach za zgodą Dyrektora PCPR termin ten może zostać wydłużony.
- 14) Dofinansowanie następuje:
- a) w przypadku likwidacji barier technicznych i w komunikowaniu się:
 - po dostarczeniu do PCPR faktury za zakupiony sprzęt,
 - po przedstawieniu dowodów pokrycia udziału własnego,
 - dofinansowanie z PCPR może być przekazane na wystawcę faktury/rachunku, w którym nastąpił zakup sprzętu. Następuje to na pisemną prośbę osoby niepełnosprawnej.
 - w sytuacji zapłaty przez osobę 100% ceny sprzętu, dofinansowanie może być przekazane na numer rachunku bankowego wnioskodawcy, w sytuacji nie posiadania konta przekazem pocztowym na adres domowy. W uzasadnionych przypadkach i na pisemną prośbę wnioskodawcy dofinansowanie można przesłać na konto członka rodziny za jego pisemną zgodą.
 - b) w przypadku barier architektonicznych:
 - po dostarczeniu faktur/rachunków potwierdzających wysokość poniesionych kosztów,
 - po przedstawieniu dowodów pokrycia udziału własnego,
 - po sporządzeniu protokołu końcowego odbioru robót, dokonanego w obecności 2 przedstawicieli PCPR oraz wnioskodawcy.
 - dofinansowanie może być wypłacane np. w 3 transzach:
 - (a) **Transza I** wypłacona zostanie po przedstawieniu dokumentów potwierdzających poniesienie udziału środków własnych oraz po przedstawieniu dokumentów z odroczonym terminem płatności potwierdzających wysokość I transzy.
 - (b) **Transza II** zostanie wypłacona po rozliczeniu I transzy, oraz po przedstawieniu dokumentów z odroczonym terminem płatności potwierdzających wysokość II transzy.
 - (c) **Transza III** zostanie wypłacona po rozliczeniu II transzy, oraz po przedstawieniu dokumentów z odroczonym terminem płatności potwierdzających wysokość III transzy i po odbiorze likwidacji bariery tj. po sporządzeniu protokołu końcowego odbioru robót

- przekazanie dofinansowania tak jak w przypadku likwidacji barier technicznych.
- 15) Przedłożone dokumenty rozliczeniowe podlegają weryfikacji pod względem zgodności z wnioskiem, uzgodnionym kosztem i zakresem oraz podpisaną umową. PCPR zastrzega sobie prawo przekazania środków finansowych do wysokości zweryfikowanych kwot.
- 16) **PCPR może skontrolować likwidację barier dofinansowanych ze środków PFRON w miejscu zamieszkania osoby do 5 lat od likwidacji bariery (zapis w umowie), wówczas spisany zostaje protokół, w którym odnotowuje się fakt posiadania i używania sprzętu.**

IV. KATALOG RZECZOWY ZAWIERAJĄCY WYKAZ URZĄDZEŃ, MATERIAŁÓW BUDOWLANYCH, KTÓRE MOGĄ BYĆ DOFINANSOWANE ZE ŚRODKÓW PFRON W RAMACH LIKWIDACJI BARIER

Katalog opracowano w oparciu o zebrane doświadczenia PCPR w tym zgłaszane potrzeby przez osoby niepełnosprawne, jak również zalecenia przekazywane na szkoleniach przez prowadzącego z Biura Pełnomocnika do Spraw Osób Niepełnosprawnych.

- 1) Zakres likwidacji barier architektonicznych
 - a) Dla osób niepełnosprawnych ruchowo, z koniecznością poruszania się na wózku inwalidzkim oraz osób z dysfunkcją narządu ruchu (poruszanie się za pomocą kuli bądź balkonika) – potwierdzonych orzeczeniem i aktualnym zaświadczeniem lekarskim:
Zakres likwidacji barier architektonicznych obejmuje:
 - likwidacji progów lub likwidacja zróżnicowania poziomu podłogi, wymiana na podłogę antypoślizgowe (osoby poruszające się o balkoniku lub na wózku inwalidzkim);
 - budowę pochylni (podjazdu) i dojścia umożliwiającego samodzielny dostęp do budynku mieszkalnego dla osoby poruszającej się na wózku inwalidzkim;
 - przystosowanie drzwi (tylko dla osób poruszających się na wózku inwalidzkim): zakup i montaż drzwi (w tym klamki) o szerokości w świetle ościeżnicy, co najmniej 90 cm, z tym, że biorąc pod uwagę warunki techniczne lokalu dopuszcza się ościeżnicę 80cm - wówczas wnioskodawca pisemnie uzasadnia takie rozwiązanie i musi ono uzyskać zgodę Dyrektora PCPR – do 1.000,00 zł;
 - przystosowanie już istniejących pomieszczeń higieniczno-sanitarnych dla osoby niepełnosprawnej:
 - kabiny prysznicowej lub materiałów ją zastępujących – do 1.500,00 zł
 - niskiego brodzika, w przypadku odpływu w podłodze materiałów niezbędnych do jego wykonania – do 500,00 zł
 - siedziska – do 500,00 zł
 - WC dla osób niepełnosprawnych (w tym deska sedesowa) – do 1.000,00 zł

- umywalki dla osób niepełnosprawnych (w tym syfon umywalkowy) – do 500,00 zł
- terakoty antypoślizgowej z atestem – do 50 zł za m²
- poręczy/uchwytów ułatwiających korzystanie z urządzeń higieniczno-sanitarnych – do 300,00 zł za sztukę
- obłożenie ścian płytkami ceramicznymi w obrębie kabiny natryskowej i urządzeń sanitarnych - do 50 zł za m² (do 6m²)
- baterii do umywalki – do 300,00 zł
- baterii do natrysku – do 600,00 zł
- fugi, silikonu, kleju do płytek – do 200,00 zł
- wykonanie lub wymiana niezbędnych wewnętrznych instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych do urządzeń sanitarnych.

b) dla osób z dysfunkcją narządu wzroku:

- likwidacji progów lub likwidacja zróżnicowania poziomu podłogi, wymiana na podłoże antypoślizgowe;
- trwałe oznakowanie narożników budynku;
- wprowadzenie oznakowania kolorystycznego fakturowego elementów pionowych i poziomych małej architektury oraz ograniczenia krawężnikami lub opaskami o odmiennym fakturze lub kolorystycznie nawierzchni;
- przystosowanie już istniejących pomieszczeń higieniczno-sanitarnych dla osoby niepełnosprawnej:
 - kabiny prysznicowej lub materiałów ją zastępujących – do 1.500,00 zł
 - niskiego brodzika, w przypadku odpływu w podłodze materiałów niezbędnych do jego wykonania – do 500,00 zł
 - siedziska – do 500,00 zł
 - terakoty antypoślizgowej z atestem – do 50 zł za m² (do 10m²)
 - poręczy/uchwytów ułatwiających korzystanie z urządzeń higieniczno-sanitarnych – do 300,00 zł za sztukę
 - obłożenie ścian płytkami ceramicznymi w obrębie kabiny natryskowej i urządzeń sanitarnych - do 50 zł za m² (do 6m²)
 - baterii do natrysku – do 600,00 zł
 - fugi, silikonu, kleju do płytek – do 200,00 zł
 - wykonanie lub wymiana niezbędnych wewnętrznych instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych do urządzeń sanitarnych.

c) zakup urządzeń do ogrzewania z własnym źródłem ciepła na paliwo gazowe, olejowe lub energię elektryczną w lokalu lub budynku mieszkalnym osoby niepełnosprawnej w wyjątkowych sytuacjach. Wówczas wnioskodawca pisemnie uzasadnia takie rozwiązanie i musi ono uzyskać zgodę Dyrektora PCPR – dla osób poruszających się o balkoniku, na wózku inwalidzkim; ponadto zasadność zakupu urządzeń musi być potwierdzona podczas wizji lokalnej.

d) **Do kosztów likwidacji barier nie zalicza się kosztów za wykonaną usługę-robocizną.**

- e) **Dofinansowaniu nie podlegają prace o charakterze remontowo-wykończeniowym, które nie mają wpływu na poprawę funkcjonowania osoby niepełnosprawnej np.: malowanie, wymiana instalacji elektrycznej, zakup lamp oświetleniowych, lusterek, szafek itp.**

2) Zakres likwidacji barier technicznych obejmuje zakup:

- **pralki automatycznej** - dla kobiet po amputacji piersi, dla osób z niedowładem kończyn górnych, z chorobami reumatycznymi, *potwierdzone aktualnym zaświadczeniem lekarskim wystawionym w języku polskim.*
- **malaksera (robota wielofunkcyjnego)** – dla kobiet po amputacji piersi, osób z problemami żołądkowymi – po resekcji żołądka;
- **łodówki** – dla cukrzyków insulino zależnych;
- **szyn aluminiowych/najazdowych** dla osób poruszających się na wózku inwalidzkim;
- **podnośnik wannowy/sufitowy** – dla osób leżących i poruszających się na wózku inwalidzkim.
- **kuchenka elektryczna** – dla osób z dysfunkcją narządu wzroku (niedowidzące);
- **zmywarki do naczyń** - dla kobiet po amputacji piersi, dla osób z niedowładem kończyn górnych, z chorobami reumatycznymi, *potwierdzone aktualnym zaświadczeniem lekarskim wystawionym w języku polskim.*

3) Zakres likwidacji barier w komunikowaniu się obejmuje zakup:

- **komputera/laptopa** – dla: dzieci i młodzieży w wieku szkolnym poruszających się na wózku inwalidzkim lub dzieci z autyzmem zdolnych intelektualnie do obsługi komputera, potwierdzone zaświadczeniem lekarskim
- **dyktafonu**- dla młodzieży uczącej się z dysfunkcją narządu słuchu;
- **radiomagnetofonu** – dla osób z dysfunkcją narządu wzroku;
- **C-eyes (Cyber-oko)** - dla osób całkowicie sparaliżowanych i unieruchomionych, pozbawionych możliwości porozumiewania się – do 10000,00 zł, jednak nie więcej niż do 95% ceny zakupu sprzętu;
- **programów specjalistycznych wraz ze sprzętem** – jeżeli potrzeba ich stosowania wynika ze wskazania specjalisty, np. lekarza, logopedy, psychiatry, psychologa, pedagoga.

4) W szczególnych i uzasadnionych przypadkach dofinansowaniem ze środków Funduszu mogą być objęte zakupy urządzeń, materiałów budowlanych lub innych czynności z zakresu likwidacji barier architektonicznych, technicznych, w komunikowaniu się niewymienione w niniejszym katalogu. Wówczas osoba niepełnosprawna pisemnie uzasadnia taką potrzebę, która musi uzyskać akceptację Dyrektora PCPR. Dyrektor w w/w przypadkach może zasięgnąć opinii innej instytucji.

- 5) Zasady przyznawania dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych ze środków PFRON opiniuje Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych.

**Dyrektor Powiatowego
Centrum Pomocy Rodzinie
Monika Rodyk**